

Polacy o podziale obowiązków w małżeństwie i w związkach nieformalnych

29.9.2026 - Agnieszka Cybulska | Centrum Badania Opinii Społecznej

Według własnych deklaracji badanych, trzy czwarte dorosłych Polaków (75%) żyje obecnie w związku - czy to formalnym, czy nieformalnym. Zdecydowana większość respondentów żyje w związku małżeńskim (61%), a jedną siódmą ogółu badanych (14%) stanowią osoby będące aktualnie w związku nieformalnym, przy czym 12% to osoby stanu wolnego, a kolejne 2% - rozwiedzione lub w separacji, ale obecnie żyjące w nowym, niesformalizowanym związku.

Preferowana przez większość Polaków formuła wspólnego życia z drugą osobą to układ partnerski - taki, w którym oboje małżonkowie czy partnerzy pracują zawodowo i równo dzielą się obowiązkami domowymi i opieką nad dziećmi (64%). Jedna piąta badanych (21%) woli rozwiązanie, w którym oboje partnerzy pracują, ale to kobieta zajmuje się prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci. Tylko 7% ankietowanych preferuje tradycyjny, patriarchalny model rodziny, w którym tylko mężczyzna pracuje zawodowo, a kobieta zajmuje się domem i dziećmi. Sytuację, w której oboje małżonkowie czy partnerzy pracują, ale to głównie mąż czy partner zajmuje się domem i dziećmi, za optymalną uznaje 4% ankietowanych. Za ledwie 1% za najlepszy uważa model tradycyjny odwrócony, kiedy to wyłącznie kobieta pracuje zawodowo, a mąż zajmuje się domem oraz dziećmi.

Sukcesywnie maleje popularność tradycyjnego, patriarchalnego modelu rodziny. O ile jeszcze trzynaście lat temu za takim rozwiązaniem optowało 23% ankietowanych, w 2020 roku odsetek ten wynosił już tylko 14%, zaś przez ostatnie sześć lat zmniejszył się do zaledwie 7%. Odwrotnie w przypadku modelu partnerskiego - w pierwszej dekadzie XXI wieku za tym modelem opowiadało się od 41% do 48% badanych, rok 2020 roku przyniósł duży wzrost jego popularności (do 58%), zaś przez ostatnie sześć lat odsetek ponownie się zwiększył - do 64% obecnie. Jednocześnie liczba badanych opowiadających za relacją, w której oboje partnerzy pracują, ale to kobieta zajmuje się prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci, pozostała stabilna. Nie zmieniła się także znacząco liczba zwolenników rozwiązania, w którym oboje małżonkowie czy partnerzy pracują zarobkowo, ale tylko mąż czy partner zajmuje się domem, oraz odwróconego modelu tradycyjnego.

SYTUACJA ŻYCIOWA DOROSŁYCH POLAKÓW

Jaki jest aktualnie Pana(i) stan cywilny?

- Żonaty/mężatka
- Kawaler/panna
- Wdowiec/wdowa
- Rozwiedziony(a), w separacji
- /wykres/

Badani pozostający w związkach formalnych i nieformalnych, partnerskich

Osoby w związku małżeńskim

Osoby stanu wolnego żyjące w związku nieformalnym, partnerskim

Osoby rozwiedzione, w separacji żyjące w związku nieformalnym, partnerskim z inną osobą

Wdowy i wdowcy żyjący w związku nieformalnym, partnerskim

Niebędący w związku

Osoby w związku z drugą osobą - łącznie

/wykres/

PREFEROWANY MODEL ZWIĄZKU

Preferowany model rodziny:

- Partnerski – mąż (partner) i żona (partnerka) mniej więcej tyle samo czasu przeznaczają na pracę, zawodową i oboje w równym stopniu zajmują się domem i dziećmi
- Nieproporcjonalny żeński – zarówno mąż (partner), jak i żona (partnerka) pracują zawodowo, mąż (partner) poświęca więcej czasu na pracę zawodową, żona (partnerka) oprócz pracy zawodowej zajmuje się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci itp.
- Tradycyjny – jedynie mąż (partner) pracuje, zarabiając wystarczająco na zaspokojenie potrzeb rodziny, żona (partnerka) zajmuje się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci itp.
- Nieproporcjonalny męski – zarówno mąż (partner), jak i żona (partnerka) pracują zawodowo, żona (partnerka) poświęca więcej czasu na pracę zawodową, mąż (partner) oprócz pracy zawodowej zajmuje się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci itp.
- Odwrócony tradycyjny – jedynie żona (partnerka) pracuje, zarabiając wystarczająco na zaspokojenie potrzeb rodziny, mąż (partner) zajmuje się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci itp.
- Trudno powiedzieć

/tabela wg terminów badań 1997, 2000, 2004, 2006, 2012, 2013, 2020, 2026 oraz tabela aneksowa/

FAKTYCZNE MODELE ŻYCIA W ZWIĄZKU

[Odpowiedzi respondentów żyjących w związku małżeńskim lub mieszkających z partnerem/partnerką]

Realizowany model rodziny:

- partnerski
- nieproporcjonalny żeński
- tradycyjny
- nieproporcjonalny męski
- odwrócony tradycyjny
- ani mężczyzna, ani kobieta nie pracuje zawodowo
- Inna sytuacja/ trudno powiedzieć

/tabela wg terminów badań 2013, 2020, 2026 oraz tabela aneksowa/

ZGODNOŚĆ PREFERENCJI Z RZECZYWISTOŚCIĄ

Zgodność realizowanego modelu rodziny z preferowanym:

- * Ogółem
- * Tradycyjny
- * Nieproporcjonalny żeński
- * Partnerski
- Nieproporcjonalny męski

- Brak zgodności

- Zgodność

/wykres oraz tabela/

Aneks - tabele zróżnicowań społeczno-demograficznych

https://www.cbos.pl/PL/publikacje/raporty_tekst.php?id=7266